

Handläggare: Katarina Lincoln
Telefon: 08-508 29 539

Till
kommunstyrelsen

Centrala upphandlingar av ramavtal

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

1. Centralupphandling blir normalförfarande för de avtalsområden som föreslås i föreliggande ärende.
2. Beslutet gäller med successiv start i samband med förnyade upphandlingar inom föreslagna avtalsområden.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att teckna avtal med servicenämnden gällande upphandling och avtalsförvaltning inom föreslagna avtalsområden.
4. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att besluta om förfrågningsunderlag, fatta tilldelningsbeslut samt teckna avtal gällande föreslagna avtalsområden.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande:

1. Stadsdirektören ges i uppdrag att teckna avtal med serviceförvaltningen gällande upphandling och avtalsförvaltning inom föreslagna avtalsområden.
2. Kommunstyrelsen delegerar till stadsdirektören, med möjlighet till vidaredelegation, att besluta om förfrågningsunderlag, fatta tilldelningsbeslut samt teckna avtal gällande föreslagna avtalsområden.

Irene Svenonius
Stadsdirektör

Carina Lundberg Uudelepp
Bitr. stadsdirektör

Sammanfattning

I samband med att kommunfullmäktige 2007-03-26 fattade beslut om policys för upphandling och konkurrensutsättning (utl. 2007:32), gavs kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma i särskilt ärende med förslag till områden för centralupphandling. Stadsledningskontoret ger i föreliggande ärende förslag på avtalsområden där centralupphandling bör vara normalförfarande. De avtalsområden som föreslås är sådana där varorna/tjänsterna inte bedöms som specifika för en verksamhet inom en särskild nämnd, utan utgör ett *stöd* till respektive kärnverksamhet. Förslaget omfattar avtalsområden som berör många

eller samtliga nämnder, för att vinsterna med centralt upphandlade ramavtal ska kunna uppnås. Det förslag på avtalsområden som presenteras bör inte ses som statiskt, utan som en start för arbetet med översyn av stadens avtals- och upphandlingsfrågor.

Förfarandet med centralupphandling innebär att beslutet blir tvingande för stadens nämnder. Ansvar för att tillhandahålla dessa varor/tjänster överförs från stadens nämnder till kommunfullmäktige, som i sin tur kan uppdra till annan, enligt förslaget kommunstyrelsen, att administrera uppdraget. Stadsledningskontorets mening är att servicenämnden, genom avtal med kommunstyrelsen, ska ges ansvaret för att upphandla ramavtal för de föreslagna avtalsområdena. Stadsledningskontoret föreslår därför att stadsdirektören ges i uppdrag att teckna överenskommelse med serviceförvaltningen.

Hittills har stadens bolag och stiftelser inbjudits att delta i upphandlingar som omfattar generella varor/tjänster, och där det bedömts kunna vara av intresse för dessa att delta. Denna möjlighet bör också ges framgent, även då kommunfullmäktiges eventuella beslut inte blir tvingande för bolagssektorn.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom stadsledningskontorets förnyelseavdelning, enheten för upphandling och konkurrens. I samband med ärendet har avstämning skett med serviceförvaltningen.

Ärendet har behandlats i CESAM 2007-10-04.

Bakgrund

I samband med att kommunfullmäktige (KF) 2007-03-26 fattade beslut om policys för upphandling och konkurrensutsättning (utl. 2007:32), gavs kommunstyrelsen i uppdrag att återkomma i särskilt ärende med förslag till områden för centralupphandling. Stadsledningskontoret ger i föreliggande ärende förslag på avtalsområden där centralupphandling bör vara normalförfarande.

Ärendet

Utgångspunkter

Det finns inom staden flera avtalsområden som omfattar standardiserade varor och tjänster och där behovet av dessa är relativt likartat över staden. I ovan nämnda ärende gällande policys för upphandling och konkurrensutsättning, framhålls att det finns starka affärsmässiga skäl för att centralupphandling bör vara normalförfarande för sådana avtalsområden. Dock bör noggranna överväganden göras gällande vilka avtalsområden som ska omfattas, då förfarandet med centralupphandling, det vill säga upphandlade avtal genom beslut av KF, blir tvingande för stadens nämnder.

De avtalsområden som föreslås är sådana där varorna/tjänsterna inte bedöms som specifika för en verksamhet inom en särskild nämnd, utan utgör ett *stöd* till respektive kärnverksamhet. Förslaget omfattar avtalsområden som berör många eller samtliga nämnder, för att vinsterna med centralt upphandlade ramavtal ska kunna uppnås.

En annan utgångspunkt är också att det finns avtalsområden som staden ur ett strategiskt perspektiv bör styra i en särskild riktning för att uppnå kontroll och/eller enhetlighet, förutom de affärsmässiga vinsterna. Exempel på sådana avtalsområden kan vara el, tryckeritjänster samt, där detta förekommer, yrkeskläder och skor.

Ytterligare ett övervägande som ligger till grund för förslaget till avtalsområden i föreliggande ärende, är att dessa är valda utifrån att de inte i sin helhet kan hänföras till en verksamhet inom en specifik nämnd/motsvarande. För vissa andra avtalsområden, som inte föreslås i detta ärende, kan det vara motiverat att de nämnder/enheter som ansvarar för en fråga i stort, även svarar för upphandling inom området. Sådana avtalsområden behandlas i särskild ordning.¹

Ansvarsförändring

Som nämndes ovan innebär förfarandet med centralupphandling att KF:s beslut blir tvingande för stadens nämnder. Det innebär att i och med ett eventuellt beslut om de föreslagna ramavtalsområdena, fråntas nämnderna rådighet över att upphandla motsvarande varor/tjänster. Istället läggs ansvaret för att tillhandahålla dessa varor/tjänster till stadens nämnder på kommunfullmäktige, som i sin tur kan uppdra till annan, enligt förslaget kommunstyrelsen, att administrera uppdraget.

Det centrala upphandlingsförfarandet föreslås gälla successivt från och med att nya upphandlingar genomförs inom de föreslagna avtalsområdena.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Förslag till centralt upphandlade avtalsområden

Nedan framgår vilka avtalsområden där, enligt stadsledningskontoret, centralupphandling bör vara normalförfarande. Avtalsområdena är namngivna utifrån benämningarna på befintliga ramavtal och omfattar innehållet i respektive nuvarande avtal. Observera att det vid en kommande upphandling kan vara möjligt att ändra den s.k. paketeringen, det vill säga att ett avtalsområde delas upp alternativt slås ihop med något annat. Dock ska respektive varu- eller tjänstekategori enligt nedan omfattas av centralupphandling.

Det förslag på avtalsområden som presenteras bör inte ses som statiskt, utan som en start för arbetet med översyn av stadens avtals- och upphandlingsfrågor, där behoven kan förändras över tiden utifrån övriga verksamhetsförändringar inom staden.

---

¹ Ett exempel på ett sådant avtalsområde är företagshälsovård, där personalstrategiska avdelningen inom stadsledningskontoret idag genomför centralupphandling av ramavtal.

Följande avtalsområden föreslås:

- Annonsförmedling
- AV-produkter
- Bilar
  - köp
  - leasing
  - förhyring
- Dokumentproduktion
- Drivmedel (stationstankning)
- Dryckesautomater
- El (sedan tidigare beslut föremål för centralupphandling)
- Förbrukningsmateriel, kontors- och skolmateriel, kök- och hushållsprodukter (nuvarande Simonsen-avtalet)
- IT-klientutrustning
- IT-konsulter
  - geografiska informationssystem
  - IT-säkerhet
  - systemutveckling
  - WAN/LAN (service på lokala datanät med tillhörande servrar)
- Litteratur
- Livsmedel
- Möbel- och kontorsflyttning
- Möbler, belysning etc
- Postförmedlingstjänster
- Resebyråtjänster
- Taxiresor i tjänst
- Tidningar och tidskrifter
- Tolkförmedlingstjänster
- Transporttjänster i Stockholm (bud- och varutjänster, ej Schenker-avtalet)
- Tryckeritjänster
- Tvätteritjänster
- Yrkeskläder och skor

Ansvar

Idag har samtliga nämnder (tillika upphandlande enheter) ett eget ansvar för att tillhandahålla varor/tjänster som stöd till sina verksamheter. För flertalet nämnder har det i praktiken inneburit deltagande i de s.k. samordnade upphandlingar som via stadsledningskontoret givits i uppdrag till upphandlingskonsulter att genomföra. Samtliga ovan nämnda avtalsområden samordnas idag via koncernupphandlingsgruppen (nu inom servicenämnden) och/eller Kommentus. Utöver ovanstående, har staden ytterligare ca 20 samordnade avtalsområden.

Deltagandet i flertalet av dessa upphandlingar är och har varit frivilligt, vilket vid vissa tillfällen orsakat otidligheter både för nämnder och för leverantörer. Att fler

avtalsområden blir föremål för centralupphandling, torde kunna minska sådana otydligheter.

Stadsledningskontoret har tidigare föreslagit (i tidigare nämnda policyärende) att enskilda nämnder, vid *särskilda skäl och efter beslut i KF*, ska kunna stå utanför en centralupphandling. Detta bör även kunna gälla för de nu föreslagna avtalsområdena, om behov av detta uppstår.

Även om centralupphandling i formell mening innebär att beslutsrätten övergår till KF, bör det lokala inflytandet säkras genom ett kontinuerligt informationsutbyte och ett aktivt referensgruppsarbete.

Serviceämnden

Stadsledningskontorets mening är att serviceämnden, genom avtal med kommunstyrelsen, ska ges ansvaret för att upphandla ramavtal för de avtalsområden som i detta ärende föreslås bli föremål för centralupphandling. Det innebär att serviceämnden ges ett basuppdrag gällande upphandling för hela staden. Utöver ett sådant basuppdrag kan andra beslut fattas om uppdrag till serviceämnden, vilket inte berörs här.

I samband med framtagandet av föreliggande förslag, har stadsledningskontoret inte tagit hänsyn till nuvarande dimensionering av serviceämndens upphandlingsresurser. Förslaget är principiellt och frågan hur uppdraget ska utföras bör överlämnas till serviceämnden att ta ställning till. Samtliga ramavtalsområden är idag upphandlade, där de olika ramavtalen löper ut vid olika tidpunkter.

I och med ett eventuellt beslut ges serviceämnden en viktig roll när det gäller att bevaka, ta tillvara och samordna stadens intressen för de aktuella avtalsområdena. Det innebär bl.a. att inbjuda till referensgruppsarbete, där de verksamheter som ska avropa från avtalen bör representeras, för att få bästa möjliga ramavtal. Där har också samtliga övriga nämnder ett ansvar för att samarbetet med serviceämnden ger ett ekonomiskt och affärs-mässigt resultat för staden som helhet.

Finansiering

Finansiering av det basuppdrag till serviceämnden, i den omfattning som presenteras i föreliggande ärende, sker inom kommunstyrelsens budgetram. Stadsledningskontoret föreslår att stadsdirektören ges i uppdrag att teckna överenskommelse med serviceförvaltningen. Utöver kommunstyrelsens budget och uppdrag för centralupphandling, finns även möjlighet för serviceämnden att mot ersättning genomföra gemensamma upphandlingar inom andra avtalsområden.

De föreslagna avtalsområdena kan komma att förändras, både till inriktning och till omfattning, varför stadsledningskontoret och serviceämnden årligen måste överenskomma om ersättning för uppdraget, efter beslut om nästkommande års budget.

Sammanfattande synpunkter

Stadsledningskontoret bedömer att det för ovanstående förslag till avtalsområden kan ställas utom tvekan att staden kan uppnå affärsmässiga vinster med ett centralt upphandlingsförfarande. I vinsten ligger även att avtalen på sikt bättre kan anpassas efter Stockholms stads behov och därmed bidra till en ökad avtalstrohet. När avtalstroheten ökar, ökar samtidigt stadens möjligheter att erhålla bättre och väl fungerande avtal vid kommande upphandlingar. För att kunna uppnå vinsterna med ett centralt upphandlingsförfarande, åligger det därför varje nämnd att säkra avtalstroheten inom de egna verksamheterna. Ytterligare en väg att säkerställa avtalstroheten, är att inom staden se över möjligheten att utveckla system för elektronisk handel.

Idag genomförs ofta upphandlingarna inom de föreslagna avtalsområdena för flera uppdragsgivare samtidigt (s.k. samordnade upphandlingar där t.ex. flera kommuner kan ingå), där Stockholms stad utgör en av beställarna. I och med att servicenämnden kan ges i uppdrag att genomföra upphandlingar inom bl.a. de nämnda avtalsområdena, finns en möjlighet att samordna stadens behov vid en punkt. Detta bör ge affärsmässiga vinster. Servicenämnden bör svara för kvalitetssäkring av upphandlingarna gentemot beställande nämnder och samordna kravställande och behovsinventering. Målet är att erhålla avtal som är väl anpassade efter stadens behov och förhållanden och som är av god kvalitet ekonomiskt och administrativt. Utifrån initiativ från nämnder/bolag, har servicenämnden möjlighet att på uppdrag utveckla denna kvalitetssäkring till att gälla flera gemensamma avtalsområden än de som föreslås i detta ärende.

Förfaringssättet hittills i staden gällande de samordnade upphandlingarna, har utgjorts av en omfattande fullmaktskorrespondens, samordnat av t.ex. stadsledningskontoret eller en upphandlingskonsult, där varje upphandlande enhet varit tvungen att anmäla intresse och underteckna fullmakt/-er för samtliga delar i upphandlingsprocessen. Genom att utöka antalet avtalsområden för centralupphandling, bedömer stadsledningskontoret att påtagliga administrativa vinster kan erhållas inom staden.

Hittills har stadens bolag och stiftelser inbjudits att delta i upphandlingar som omfattar generella varor/tjänster, och där det bedömts kunna vara av intresse för dessa att delta. Denna möjlighet bör också ges framgent, även då KF:s eventuella beslut inte blir tvingande för bolagssektorn.

Stadsledningskontoret vill slutligen än en gång betona vikten av att beställande nämnder/motsvarande deltar i referensgrupper inför upphandlingar, för att med stadens samlade kunskap uppnå så bra ramavtal som möjligt för stadens enheter.
